

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 119. szám
1940. május 29., szerda

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Lipót belga király elrendelte a feltétel nélküli fegyverletételt

Kedd hajnalban a belga hadsereg főparancsnoksága már eleget is tett a királyi parancsnak és ennek következtében a nyugati hadszíntér északi szakaszán harcoló szövetséges csapatok magukra maradtak. — A belga kormány ellenezte az elhatározást
Borzalmas pusztulás és vérözön kísérte Belgiumban a hadak utját, ez készítette az uralkodót az ellenségeskedés megszűntetésére

Hét órától kedde hajnalban váratlan fordulat történt a nyugati hadszíntéren folyó küzdelemben: Lipót belga király elrendelte, hogy a Belgiumban harcoló belga csapatok tegyék le a fegyvert. A hír futótüzként terjedt el világszerte és ellentétes hatásokat váltott ki. Német és olasz részről méltányolják a belga király állásfoglalását és megállapítják, hogy a céltalan további vérontást előzte meg intézkedésével. A szövetségesek viszont megdöbbenéssel vették a hírt és kormányköreik hangsúlyozzák, hogy néhány héttel ezelőtt éppen a belga király volt az, aki a szövetségeseket segítségül hívta.

A Belgiumban harcoló belga hadsereg, amelynek létszáma mintegy 450 ezer főre tehető, az itteni frontszakasz északi részén küzdött és a fegyverletételt következtében a belgiumi szövetséges arcvonalban jelentős rés keletkezett, amely az angol és francia csapatok helyzetét igen súlyossá tette.

Érdekes fejleménye a fordulatlak az a körülmény, hogy a belga kormány, amelynek tagjai már az elhatározás pillanatában is ellenezték Lipót király döntését, most már nyíltan szembe helyezkedtek az uralkodóval a fegyverletételtől szóló parancsot alkotmányellenesnek minősítették. A belga kormány elhatározta, hogy folytatja a küzdelmet. Ez a határozat azt jelenti, hogy a Franciaországban tartózkodó és jelenleg kiképzés alatt álló, több tízezer főt számláló belga hadsereg-csoport tovább küzd majd a szövetségesek oldalán.

Kedd hajnalban a belga hadsereg letette a fegyvert

Páris. (Rador.) Paul Reynaud miniszterelnök kedde délelőtt 9 óra 30 perckor rádióbeszédet mondott, amelyben bejelentette a belga hadsereg fegyverletételt.

— Be kell jelentenem a francia népnek — mondta — azt a súlyos eseményt, amely az elmúlt éjszaka történt. Franciaország nem támaszkodhat többé a belga hadseregre. Hajnali 4 óra óta a francia és az angol haderő egyedül harcol északon az ellenséggel szemben. Önök tudják, hogy mi volt a helyzet. Május 14-én a német haderő áttörte frontunkat, behatolt hadseregeink közé és ennek következtében hadseregünk két részre szakadtak, az egyik északon, a másik délen harcol. A déli harctéren lévő francia hadosztályok tartják az arcvonalat a Somme és az Aisne között, egészen a Maginot vonalig, amely érintetlen. Északon három csoportból áll a szövetségesek hadereje: a belga hadseregből, a brit expedíciós hadtestből és néhány francia hadosztályból. E három hadsereg Blanchard tábornok parancsnoksága alatt állt. E hadsereget Dunkerqueon keresztül támogattuk. A francia és brit haderő a kikötőt délről és nyugatról védelmezte, a belga hadsereg pedig északról. A belga hadsereg parancsnoka váratlanul és feltételek nélkül a nyílt mezőn, királyi parancsára megadta magát, anélkül, hogy a francia és angol bajtársait előzetesen értesítette volna és így utat adott a német hadosztályoknak Dunkerque felé.

— Ezelőtt 18 nappal ugyanez a király segítséget kért tőlünk és mi a segítség-kérésre a múlt év decemberében megállapított haditev alapon nyomban megindultunk. Harc közben Lipót belga király, aki május 10-ig a német ígéretet ugyanolyan értékűnek tartotta, mint a szövetségesek, anélkül, hogy Blanchard tábornokkal előzetesen értekezett volna, minden figyelmeztetés nélkül és anélkül, hogy a francia és angol katonákat, akik kérelmére országának

segítségére siettek, értesítette volna, letette a fegyvert. Ez példa nélkül áll a történelemben. A belga kormány közölte velem, hogy a belga király a felelős belga miniszterek egyhangú ellenzése ellenére hozta ezt az elhatározását. A belga miniszterek kijelentették, hogy el vannak szánva arra, hogy a közös ügy szolgálatába állítsák mindazokat a belga erőket, amelyek felett rendelkeznek. A belga kormány új hadsereget akar szervezni és együtt akar működni a francia haderővel. Gondoljunk katonáinkra, ők nyugodt lélekkel mondhatják, hogy becsületük érintetlen. Valamennyi frontszakaszon a legpéldaadóbb erőfeszítést folytatták. A 18 napos harc minden pillanatában ezerszámra mutatták be a hősség példáját. Azok a fiatal tábornokok, akik nemrég foglalták el elődjük helyét, dicsőséges tetteket hajtottak végre. Katonáink és azok parancsnokai szilárd egységet alkotnak és bennük van az ország minden bizalma és ők azok, akik a világ minden csodálatát

Berlin jelenti:

„A belga hadsereg megszűnt létezni”

Berlin. A Német Távirati Iroda közli a német vezéri főhadiszámlás következő jelentését:

„A német fegyverek megsemmisítő hatása alatt a belgák királyi arra az elhatározásra jutott, hogy megszünteti az értelem nélküli ellenállást és fegyverszünetet kér. Elfogadta azt a német ajánlatot, hogy feltétel nélkül adja meg magát. Ennek következtében a belga hadsereg ma letette fegyverét és megszűnt létezni.

A Német Távirati Iroda jelenti: „A belga király, hogy elejét vegye a további vérontásnak elhatározta, hogy leteszi a fegyvert, noha kormányának többsége ezt a leghatározottabban ellenezte. Ez a kormány, amely elsősorban felelős országa szerencsétlenségéért még most is hajlandó a francia—angol kapcsolatok érdekeit kö-

foglák megérdemelni. Tudtuk előre, hogy sötét idők következnek és ezek meg is érkeztek. Franciaországot százszor is elárasztotta az ellenség, de sohasem tiporta le. A hazánk északi részében élő lakosság még emlékeztetik a világháború eseményeire. A ránk váró megpróbáltatásokat Franciaország erős lélekkel fogja elviselni és még nagyobb lesz, mint volt. A győzelemben való hitünk megingathatatlan. Minden egyes francia katona, polgár és nő ereje megtízszereződik. A szerencsétlenség mindenkori megnagyobbította Franciaországot és sohasem volt nagyobb az egység a nép között, mint ma. Az új vonalon, amelyet nagy vezérünk Weygand tábornok, Petain május 18-án egyetértéssel állapított meg, a Somme és az Aisne mentén, tartani fogjuk megunkat és győzni fogunk.

Az angol és francia hadsereg folytatja az ellenállást

Páris. (Rador.) A Havas ügynökség jelenti: A belga hadsereg fegyverletételt reggel 5 órakor következett be és ezzel megszűnt az ellenségeskedés a belga és német hadseregek között. Ennek ellenére a francia—angol csapatok folytatják a harcot.

Hétfe este Calais még ellenállott. A belga hadsereg kiválása a harcból annál súlyosabb, mert olyan pillanatban történt, amikor a francia—angol hadsereg helyzete északon nehéz volt, de nem kétségbeesítő.

Kedd délelőtt a francia hadvezetőség az alábbi jelentést adta ki:

— Északon a katonai helyzet előre nem látható esemény következtében súlyossá vált, mert a belgák királyi, akinek hadserege együtt harcolt az angol s francia csapatokkal, megadta magát. Az új helyzet ellenére tovább folyik a harc, a többi frontokon nincs jelenteni való.

A belga fegyverletételt következtében az angol csapatok kiűrtették a Schelde és a Lys mögött megerősített állásaikat, amelyeket a balszárnyon a belga erők fedeztek. Ezek az állások ugyanis tarthatatlanokká váltak.

London. (Rador.) A Reuter közli, hogy londoni katonai körök az Északfranciaországban megkövetkezett súlyos helyzetre való tekintettel megfélemlítő intézkedéseket fogantatosítottak és közölték, hogy

bármily áron is együttműködnek a franciákkal a flandriai fronton.

A Reuter iroda munkatársa előtt egy katonai vezető nem hivatalos nyilatkozatban ezeket mondta: „Minden áron ellenállunk.”

Illetékes körök nem titkolják, hogy a belga hadsereg kapitulálása miatt igen súlyos helyzet következett be.

A király azonban elhatározta, hogy ezt az álláspontot nem követi. Miután a király saját személyére vonatkozólag semmi óhajt nem hangoztatott, lakhelyeül egy belga kastélyt jelölték ki. A belga hadsereg mintegy félmillió katonából áll. A német haderők most fokozott erővel törnek a főbünösök megsemmisítésére.

Berlin. (Rador.) A német lapok a belga hadsereg fegyverletételtével kapcsolatban ezeket írják: Németország ezekben az órákban katonáinak vitészségére gondol, akik példa nélküli harci szellemtől vannak áthatva és áthatoltak azokon az erődítményeken, amelyek a világ legerősebb erődítményrendszeréhez tartoznak. Az egész német nép a legnagyobb el-

ismeréssel és örömmel gondol a német csapatokra, amelyek ilyen gyönyörű fegyverterveket hajtottak végre és megadásra kényszerítették az ellenfelet.

Berlin. (Rador). Reynaud francia miniszterelnök tegnap délelőtti rádióbeszédében az itteni megállapítások szerint becsületbevágó támadást intézett a bel-

A belga kormány alkotmányellenesnek minősíti Lipót király elhatározását

Páris. (Rador.) A Havas iroda jelenti: Amidőn Lipót királynak a fegyverletételre vonatkozó elhatározását tudomásul vették a belga miniszterek, még hétfő éjszaka tanácskozással gyűltek egybe. Véleményük szerint a királyi elhatározás

ga király és a belga hadsereg ellen. Így többek között azt állította, hogy a király a harc feladásánál nem volt tekintettel az angol és francia katonákra. Berlinben úgy látják, hogy a belga hadsereg olyan helyzetbe került, amely a királyt erre az elhatározásra készítette, ez csupán arra vezethető vissza, hogy a francia és az angol hadseregek képteleneknek bizonyultak Belgiumot a háború borzalmaiktól megvédeni.

alkotmányellenes és úgy vélik, hogy a harcot folytatni kell. Kedd reggel a belga miniszterek a szenátus és a kamara elnökével együtt újabb megbeszélést tartottak, hogy a körülmények folytán előállott helyzet ügyében döntsének.

„A brit expedíciós hadsereg elkeseredetten harcol”

London. (Rador). A Reuter iroda jelenti: A brit expedíciós hadsereg elkeseredetten harcol. Más angol különítmények, amelyeket a túlnyomó erő meglepett, inkább az utolsó pillanatokig harcolnak, semhogy megadják magukat. Jelentés érkezett az egyik angol osztag esetéről, amelyet az elleneség elővéd támadott meg a La Manche-csatorna kikötői előtt. Az angol katonák vakmerő módon

ellenálltak és inkább elvesztették létszámuk kétharmadát, semhogy megadják magukat. Ennek folytán bevárhatták egy angol különítmény segítségét és tovább folytathatták a harcot. Hasonló eset történt egy 300 angol katonából álló csoporttal, amely több órán keresztül ellenállt az ellenséges tankoknak és gépfegyveres motorkerékpároknak, mielőtt visszavonult.

Róma Lipót király politikai bölcsességét dicséri és százezerre becsüli a belga hadsereg két napos veszteségét

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda is hosszabb tudósításban számol be a belga hadsereg fegyverletételéről. A tudósítás szerint

a belgiumi angol hadsereg viselkedése volt az egyik fő oka annak, hogy a belga király megadta magát és elvált a szövetségeseiktől.

A belga városok pusztulása sokban előidézte ezt az elhatározást, mert az angol légierők állandóan bombázták a német csapatok által megszállt eme helységeket.

A legutóbbi 48 óra alatt a belga hadsereg legalább 100.000 emberét veszítette el halottakban, foglyokban és sebesültekben.

A németek a belga hadsereg meghódítása folytán 400.000 foglyot ejtettek és ezenkívül rengeteg hadieszköz és hadi anyag jutott birtokukba. Az előállított stratégiai helyzetet hír szerint még Weygand tábornok is rendkívül veszélyesnek tartja.

Lipót belga király a fegyverletétel szándékáról már hétfőn értesítette a Franciaország területén tartózkodó belga kormányt, a mely minisztertanácsot tartott és utána

Pierlot belga miniszterelnök közölte a királlyal, hogy a kormány ellenzi a tervet és ezért kérte az uralkodót, hogy másítsa meg elhatározását.

Ennek ellenére a belga főhadiszállás és a német vezéri főhadiszállás kedde virradó éjszaka 2 órakeresztésbe lépett egymással és a hajnali órákig folyt a tárgyalás közöttük. Ekkor történt meg a fegyverletétel.

A belga király elhatározásával politikai bölcsességéről és emberlességéről tett támsdgot

írja a Giornale d'Italia. A belgiumi angol expedíciós hadsereg magatartása eléggé világosan megértette, hogy az angolok lassankint visszavonulnak a La Manche csatorna felé és

a belgákra hátrították a feladatot, hogy azok ledezzék a visszavonulást.

Ezenkívül a király minisztereinek külföldre való menekülése után magára volt utalva. Reynaud francia miniszterelnök kedde délelőtti rádióbeszédében árulásként minősítette a belga király döntését. A király azonban nem árult el senkit.

Belgium nem volt szövetségese sem Franciaországnak, sem pedig Angliának és nem kötelezte magát arra, hogy lerombolja az országot Anglia és Franciaország megmentése érdekében.

Amikor Londonban elhatározták, hogy megsegítik Belgiumot, ezt csak azért tették, hogy késleltessék a német csapatok előrenyomulását.

Churchill:

„Megtaláljuk a bajból kivezető utat”

London. (Rador). Churchill miniszterelnök az angol alsóház délutáni ülésén felszólalt és a következőket mondotta:

— A Ház bizonyára tudja, hogy Belgium király tegnap délután megbízottakat küldött a német főparancsnoksághoz és fegyverszünetet kért a belga arcvonal számára. A francia és angol kormányok utasították tábornokaikat, hogy tanácskozást kezdjenek egymással a belga király kezdeményezéséről és folytassák a megkezdett hadműveleteket. A német főparancsnokság hozzájárult a belga alánlathoz és a belga hadsereg hajnali négy órakeresztésben az ellenállást. Nem akarom most javasolni, hogy a Ház a jelen pillanatban ítéletet mondjon a belga király és a belga hadsereg főparancsnokának cselekedetéről. Ez a hadsereg igen vitézül harcolt. Igen súlyos veszteségeket szenvedett és nagy veszteségeket is okozott az ellenfelének. A belga kormány nem azonosította magát a király elhatározásával és kijelentette, hogy ezentúl csak a belga nép törvényes kormányának tekintti magát és tovább folytatja a háborút a szövetségesek oldalán akik Belgium sürgető hívására az ország megmentésére siettek. Bármi legyen is az érzésünk ezen eseménnyel kapcsolatban, meg kell őrizni a testvérrel együttérzést azokkal a népekkel, amelyek elbuktak a támadó túlerővel szemben és akik még szerepet játszanak majd akkor, amikor jobb napokat élünk, mint most. Az igen súlyos harcban álló és három oldalról, valamint a levegőből támadott angol és francia hadak helyzete nyilvánvalóan igen súlyos. A belga hadsereg fegyverletétele pedig még súlyosbította ezt a helyzetet. Csapataink szelleme azonban igen jó! [Élénk éljenzés a Ház minden oldalán]. Teljes fegyelemmel és kitartással harcolnak. Természetesen nem mondhatok most részleteket hogy mit tesznek és mit akarnak majd tenni az angol tengerészet és légi erő közreműködésével.

— Csak akkor adhatok majd részletes felvilágosítást a Háznak az általános helyzetről, ha a most folyó nagy összecsapás eredményei áttekinthetőek lesznek. Lehet, hogy ez csak a jövő hét elején következik be. Addig is azonban a Háznak fel kell készülnie a súlyos és rossz hírekre. Csak annyit mondhatok most, hogy bármi történik is ebben a harcban, semmi sem fog eltéríteni bennünket attól a kötelességinktől, hogy megmentsük a világ ügyét, amely mellé szegődünk és hogy nem rendült meg a bizalmunk abban a tekintetben, hogy meg lesz az erők megtalálni a kivezető utat a bajból és a szorongatásból az ellenség legyűrésével, mint ahogy ezt az utat történelmünk során mindig megtaláltuk. A miniszterelnök beszédét nagy éljenzés fogadta.

Valenciennestől északra a német csapatok áttörték a francia erődvonalat

Berlin. (Rador.) A német védőparancsnokság jelentése: Flandriában és Artoisban a harc tetőpontját érte el. Csapataink heves támadás után megtörték az ellenség ellenállását, a mely egyes helyeken rendkívül erőteljes volt és visszaverték széles sávon a bekerített ellenséget. Légihaderőnk szintén élénk tevékenységet fejtett ki. Heves harcok után sikerült előrenyomulni és 10 kilométerre megközelítettük Brugest, csapataink Thourout előtt állnak. Német gyalogos csapatok elhagyták Thiert és heves közelharc után tüzéségi üteget tettek ártalmatlanná. Amint azt már egy külön közlemény jelentette, a belga király vezetésével álló, mintegy 4—500 ezer fős öszszetevődő belga hadsereg a reménytelen helyzetet felismerve letette a fegyvert. A harc a bekerített franciák és angolok ellen tovább fo-

lyik. Valenciennestől északra csapataink széles szakaszon áttörték a francia erődítményvonalat. Valenciennestől nyugatra pedig átteltek a Schelde csatornán, közben elfoglalták Orchiest és Douai városokat. Ezeknél a hadműveleteknél Boehme őrnagy, egy gyalogsági zászlóalj parancsnoka tüntette ki magát. Nyugaton hasonlóképpen az egész frontszakaszon visszavertük az ellenséget. Bassee, Merxville, Hasebrouk és Bourgvile városok a németek kezén vannak. A német légihaderő egyesével bombázták Zeebrugge, Nieuport, Ostende és Dunkerque felé vezető vasúti és országutakat, ezen kikötők tengerészeti berendezéseit, valamint az ott horgonyzó hajókat. Dunkerquenél egy hidat döntöttek romba a német bombák. Calais és Dover között pedig egy ellenséges torpedórombolót ért találat.

London jelenti:

Május 15—26. között a német légihaderő legkevesebb 1575 gépet veszített

London. (Rador.) A Havas iroda jelenti: Méréskadó körökben kijelentették, hogy május 15-ike és 26-ika között legkevesebb 1575 német repülőgépet lőttek le a szövetségesek repülőjéről. Megállapítják azt is, hogy ez a szám csak azokra az ellenséges repülőgépekre vonatkozik, melyek megsemmisülését biztosan konstatálni lehetett. Ha ehhez hozzáveszik a szövetségesek légharító ütegei és a gyalogság által lőtt gépeket, úgy kétezer gépre lehet tenni az ellenség összes veszteségét, amelyek közül 700 vadászgép, a többi pedig bombavető gép. A német birodalom léghaderőjének tagjai közül legalább 700 vadászgépet vezető pilóta és 4500 bombavető gépet vezető pilóta, megfigyelő, gépfegyverkező és műszerész veszítette életét.

London. (Rador.) Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint az angol légiharci alakulatok hétfőn 28 ellenséges gépet lőttek

le. Az angol repülőgépek ezenkívül Belgium és Nyugatnémetország felvonulási területeit, valamint Brüsszel és Antwerpen repülőtereit árasztották el bombázókkal. Boulogne közelében angol gépek erőteljes támadást intéztek német csapatösszevonások ellen. Az összes angol gépek sértetlenül tértek vissza kiindulási helveikre.

London. (Rador.) A Reuter-iroda jelenti: Angol újságírók, akik Flandriából visszatértek, megdöbbentő részleteket mondanak el a harcok szörnyű veszteségeiről. Az újságírók szerint a német hadsereg a szárazföldön és a levegőben óriási veszteségeket szenvedett. A flandriai harctér egyes szakaszain a szövetséges állások előtt a német halottak ezrei fekszenek. A Reuter-iroda ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy Angliában mindennap vesz

étség listákat hoznak nyilvánosságra, Németországban azonban ilyesmire nem is gondolnak.

London. (Rador.) Az angol admirális jelenléte szerint a május 19-ig terjedő héten a tengerészeti kereskedelem a következő veszteségeket szenvedte: egy 629 tonnás angol hajó, 3 szövetséges hajó összesen 2952 tonna ürtartalommal, négy semleges hajó 16.100 tonna ürtartalommal. Ugyanez a jelentés közli, hogy a norvégek egy 6031 tonnás kőolajtartályhajót, valamint a 6079 tonnás Rozario nevű német hajót elsüllyesztették. Ezekkel együtt a német kereskedelmi tengerészet eddig 830 ezer tonna ürtartalmu hajót vesztett el.

Berlin. (Rador.) Német mértékadó helyen megcáfolják az angol légügyi minisztérium május 23-iki jelentését, amely szerint egy német torpedóhajót ellenséges repülők bombáztak és elsüllyesztettek a holland partvidék mentén. A német távirati irodát felhatalmazták, annak kijelentésére, hogy a hír alaptalan kitalálás.

„Az angol nép hittel és bizalommal folytatja a harcot“

Londonból jelentik: Megdöbbenéssel és méltatlankodással, de a gyengeség legkisebb jele nélkül fogadta a brit közvélemény Belgium királyának behódolásáról szóló hírt — írja a Havas távirati iroda. A francia és brit haderőkre mért súlyos csapás egyáltalában nem gyengítette az angol nép hajthatatlan elhatározását, hogy hittel és bizalommal folytassa a harcot.

A keddi napon Londonban minisztertanács volt, amelyen Churchill, Chamberlain, Halifax, Alexander, Atlee, Sinclair és Duff Cooper miniszterek vettek részt, valamint lord Cadogan, John Dill vezérkari főnök, Dudley Pood tengernagy. A Downing Streeten nagy tömeg teljes csendben várta a miniszterek érkezését és távozását. Duff Cooper tájékoztatói miniszter kedden rádióbeszédet mondott. Többek között ezeket mondotta:

„Anglia nem áll bosszút sebesülteken, asszonyokon és gyermekeken“

London. Az alsóházban kérdést intéztek a Kormányelnökhöz, hogy tekintettel a brit kórházhajók ellen intézett német bombatámadásokra, amelyeket repülőgépek hajtottak végre, kilátásba helyezhet-e valamilyen módon történő hathatós megtorlást, Churchill kormányelnök helyett Attlee őrnagy a következőket mondotta:

— A brit kormány szabadnak érzi magát, hogy a legmegfelelőbbnek ítélt intézkedéseket alkalmazza, de nem áll szándékában, hogy sebesülteken, asszonyokon és gyermekeken bosszulja meg magát. (Rador.)

Német repülőgépek a Themze felett

London. Kedd reggel ágyulóvések hallatszottak a Themze keleti vidékéről. Légléharító ütegek tüzeltek ellenséges repülőgépekre, amelyek eltűntek. Közlemény jelent meg, amely szerint egy repülőgépet eltaláltak a lövedékek és a gép a tengerbe zuhant. (Rador.)

Jövő hónapban újabb két korszályt soroznak Angliában

London. (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy a kötelező katonai szolgálati törvény alapján a jövő hónap folyamán újabb két évfolyamnak kell jelentkeznie. Az 1911. évben születettek június 15-én, az 1910. január 1. és június 22-ike között születettek június 22-én kötelesek sorozásra jelentkezni.

Támadás és ellentámadás...

London. (Rador.) Az angol főhadiszállás hétfőn este jelentést adott ki, amely szerint a német csapatok rendkívül heves támadást intéztek a szövetséges haderők ellen. A brit gyalogság a francia páncélos kocsik támogatása mellett sikeres ellentámadást hajtott végre. A légléharító tüzérség és az önműködő fegyverek sok német gépet lőttek le.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda közli a véderő főparancsnokságának összefoglaló jelentését, amely a következőképpen hangzik:

A belga területen lévő angol-francia és belga csapatok számára kérelmelhetlenül köze-

Fiatalos kinézése nem korától, hanem bőrének ápolásától függ. Ezért próbálja meg NIVEA-val. Csak NIVEA tartalmaz Euceritet, mely bőrt egészségessé teszi és csak egészséges bőr ad Önnek fiatalos és friss kinézést.

— Ma hajnalban megtörtént Belgium behódolása. Nem hiszem, hogy alkalmas az idő arra, hogy eme elhatározás felett itélkezzünk. Tudjuk, hogy a belga hadsereg vitézül harcolt a súlyos helyzetben. Az expedíciós hadsereg rendkívül súlyos helyzetben van. De a legkisebb ok sem fog fenn arra, hogy pánikhangulat legyen urrá rajtunk. Bármi legyen a mostani harc kimenetelére, senki se veszítse el erőnkbe vetett hitét, amely a végső győzelemhez segít minket. (Rador.)

kevésbé érdekli a csatorna és mindent elkövetnek az áttörésre. Az áttörési kísérleteknél a franciák főleg gyarmati ezredeket vetettek harcba, de ezek támadásai összeomlottak.

A narvki körzetben az angolok erőfeszítéseket tesznek, hogy helyzetüket megjavítsák, de a német csapatok itt is súlyos veszteséget okoznak az ellenségnek és jelentős számú angol hadsereget s tengeri haderőt tartanak felfogva.

London. (Rador.) Haining altábornagyot az angliai nyugati katonai körzet parancsnokát a birodalmi vezérkar helyettes főnökévé és Praget vezérőrnagyot az angol vezérkar főnökévé nevezték ki.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelentik: Több külföldi újságíró kérdésére, hogy milyen bánásmódban részesülnek a francia hadifoglyok, mértékadó német helyen közölték azt, hogy a francia hadifoglyokat a nemzetközi jog előírásai szerint kezelik. Eleinte a francia tiszték nagyobb szabadságban részesültek, mint ahogyan azt a nemzetközi egyezmények előírják, de ezeket a különleges kedvezményeket megszüntették akkor, amikor tudomást szereztek arról, hogy a foglyul ejtett német tiszteket a franciák bántalmazták.

Különbékeajánlat Franciaországnak?

Páris. A Havas-iroda jelentése szerint a francia rádióállomások közölték: a német leadók több ízben kifejezésre juttatták azt a külszöbönálló ténytet, hogy Hitler német kancellár különbékét ajánl fel Franciaországnak. A jelentés megjegyzi, hogy ha Franciaország ilyen ajánlatot kap, azt a leghatározottabban elfogja utasítani és tovább harcol Angliával együtt Európa felszabadításáért.

kedik a döntés órája. Az angol hadvezetőség minden intézkedése arra mutat, hogy az angol csapatokat elszállítsa a hadszínterről. Azért véd

ték az angol csapatok kétségbeesetten Calais-t, hogy a hajószállást fedezzék. Az angol csapatok átszállítása a csatornán túlra a német légi erők hatókörében igen súlyos feladat, sok időbe kerül és nagy veszteségbe. A franciákat

A Times írja:

„Ábránd lenne a Kreml reális külpolitikájának gyökeres megváltozását várni“

London. (Rador.) A keddi délelőtti megjelenő lapok különös figyelmet szentelnek a Moszkvába küldött angol bizottságnak, amely Stafford Cripps vezetése alatt áll. A Times erről ezeket írja:

Moszkva kívánságára, hogy bizottságot küldjünk, kormányunk kifejezte azt az óhajtását, hogy eredményt szeretne elérni. Ábrándokkal teljes regényesség lenne, ha azt várnánk hogy a Kreml reális külpolitikájában radikális változás állana be, de ennek a politikának a keretén belül vannak olyan gyakorlati kérdések is, amelyekben az angol és orosz érdekeket össze lehet egyeztetni. E szempontból tekintve a kereskedelmi tárgyalások újrafelvételét a két ország között, örömmel lehet fogadni.

A News Chronicle így ír: A brit kormány bátor-

ságának adta tanujelét, amikor Sir Crippst küldte Moszkvába, aki alkalmas személy ennek a fontos szerepnek a betöltésére és mi csak örülhetünk, amikor megállapítjuk, hogy időt nem veszítve, nyomban elutazott Moszkvába. Ez a sürgősség biztosítékot is jelent.

Oroszország megígérte, hogy tőlünk származó árukat csak saját fogyasztására használja fel és ezt is megígérte, hogy nem kívánja Németországot abban segíteni, hogy a háborút folytassa.

Róma. (Rador.) Az olasz sajtó foglalkozik azokkal az erőfeszítésekkel, amelyet a szövetségesek a Moszkvához való közeledés érdekében tesznek. A Messagero szerint Párisban azt hiszik, hogy Moszkva előbb-utóbb megvonja támogatását Berlintől.

(Folytatás az 5.ik oldalon)

URANIA: mindig vezet. Tel. 12-32.

3-kor ifjúsági előadás mérs. árattal. 5, 7.15, 9.30

Ma visszavonhatatlanul utoljára: „Oz, a csodák csodája“ színes filmremek HIRADÓK!

Holnap premier! Az országunkból elszármazott világhírű szoprán énekesnőnek Maria Cebotari-nak és Benjamino Gigli-nak melódikus zenés operettje, a „Bölcsődal“ Jegyelővét.

Másodpercek szükségesek csupán egy ejtőernyős támadócsoporthoz

A Corriere della Sera cikke az új német taktikáról. — Lublinban a legnagyobb titokban képezték ki a télen az ejtőernyősöket

A négymotoros német Junkers-gépek 40—50 felszerelt katonát szállítanak

A Corriere della Sera berlini tudósítója leírja a német ejtőernyős vadászok hollandiai és belgiumi akcióját.

„Május 10-én hajnalban, amikor az ég derengeni kezdett és a hosszú éjszakai ébrenlétől fáradt holland tisztok azzal a reménnyel tértek nyugovóra, hogy „ma sem történik semmi” — a rotterdami repülőfőér ellen lezajlott a végzetes támadás.

Egy német repülőraj, amely csak néhány gépből állott, közeledett, amikor még a reggel köde és az éjszaka utolsó párja fedték a talajt — előre pontosan kitanulmányozott pontig, 3 kilométer távolságra ltt a szállító repülőgépek egészen alacsonyra, 50. száz méterre ereszkedtek alá és megkezdték az első szállítvány ledobását. Az ejtőernyős, amit a légivadász használ, kivülük abban a pillanatban, amikor a katona kiugrik. A leszállás 10 másodpercre kerül. — Nem telik bele 10 perc és körülbelül 100 katona cél síssákkal nehéz fegyverekkel már csapatba tömörül.

Sietve felfejlődnek és megkezdik a támadást, előre meghatározott irányban. A légikikötő bejáratához érkeznek. A támadó csapat minden osztagának megvan a maga külön hivatása.

Az egyik a repülőállomás brét lefegyverzi. A másik elvégzi a telefonvezetékkel, a legerősebb csoport pedig a légvédelmi ütegeket keríti hatalmába. Egyidejűleg a repülőgépek, amelyek iddig hozták az ejtőernyősöket, erős bomba- és gépfejtővetőzettel zúdítanak a légikikötő berendezéseire, hogy páncélt és zavart keltsenek.

A légikikötőt elfoglalják. A vezető repülőgép, amelyben az egész művelet parancsnoka foglal helyet, rádiótelefonon közli az akció sikerét egy másik csapat szállító repülőgép rajjal, amely más csapatokat hoz ide. Minden mozdulat az előre meghatározott ritmusban történik.

A csapat szállító repülőgépek most már úgy szállanak az elfoglalt repülőterre, mintha német területen lennének. Nincs azonban egyetlen vesztett való perc sem.

A következő felőrában újabb 800 katona száll le. Mindegyiknek megvan a maga pontos megbízatása. Villámgyorsan szélednek szét minden irányban, elfoglalják

a légi kikötőhöz vezető uccákat, a közelben levő házakat, sietve felszerelik a gép fegyvereket és az imént zsákmányolt légelhárító ágvukát.

Egy órával az első ejtőernyős vadászok leszállása után a rotterdami légikikötő el volt foglalva, minden összeköttetés elvágva a védelmi helyzetbe állítva. Három napon és három éjjelen át a rotterdami légikikötőt megszálló német csapatok nem ismertek egy másodperc pihenést sem.

Hétfő reggel bevonultak a megszálló soroskatonák és az ejtőernyősök pihenőre térhettek.

Az olasz lap tudósítója szerint a németek öt esetben használták ugyanazt a taktikát. A rotterdami légikikötő elfoglalása volt a legtavolabbi cél a német bázisoktól.

Lüttich külső erődjének az Eben Emael erődítésnek elfoglalása volt azonban a legveszedelmesebb feladat, ltt is ejtőernyős vadászok operáltak, akiket mérsékelt sebességgel szálló repülőgépekből szállítottak le és a kikötő mesterséges felhőképesséssel rejtették el.

Az olasz újságíró szerint nincs szó új fegyverről, csak új módszerről, amit pontosan tanulmányoztak, pontosan hajtottak végre és titokban tartottak.

Az ejtőernyősök taktikáját nem alkalmazták a lengyel hadjáratban, mert akkor még nem volt kellő módon begyakorolva.

csak a mostani tél folyamán tanulták meg ezt az új módszert.

A kiképzést és a gyakorlatokat Udet tábornok, a világháború híres pilótája vezette, Koch pilótatiszt és Witzig műszaki főhadnagy közreműködésével. (Witzignek még pilótaigazolványa sincs) akiket Hitler az Eben Emael erőd bevétele után a vaskereszttel tüntetett ki.

Az új módszer begyakorlását Lublin környékén végezték a legnagyobb titokban. A környék összes falvait kiürítették.

Márciusban a kiképzést egy háromnapos nagy gyakorlattal fejezték be. Az ejtőernyős német módszer első próbáját az oslói légikikötő elfoglalásánál, a narviki hadjárat és a munitió leszállításánál hajtották végre. A csapatok összetétele és kiképzése teljesen új ezekben az esetekben.

A legfőbb közigazgatási tábla ellentmondó ítéletei a kisebbségi egyházak és iskolák méltányos segélyezéséről

A Semmitőszék dönt az 1938. augusztus 4-iki minisztertanácsi napló értelmezéséről

Bucuresti. Két brassómezei német luteránus egyházközség és iskola részére az illető községek költségvetésébe 5000, illetve 15.000 lei segélyt vettek fel, ezzel szemben a görögkeleti egyház s állami iskola részére 80, illetve 50 ezer leit. Az egyházközségek a költségvetést megtámadták azzal az indoklással, hogy a részükre biztosított segély nem méltányos, mivel a község lakóinak 80—90 százaléka német, tehát a lakosság nemzetiségi arányszámához mérten kell a segélyt szétosztani, vagy pedig legrosszabb esetben egyenlő összeggel kell a görögkeleti és luteránus egyházat, illetve állami és felekezeti iskolát segélyezni.

Első fokon a bucuresti-i közigazgatási tábla tárgyalta le az ügyet. A bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hasonló segélyek szétosztása a községi elöljáróság szuverén joga, az ellen jogorvoslatnak helye nincs s így az egyházakat elutasították.

Felebbezés során került az ügy a legfőbb közigazgatási tábla elé, ahol az érdekeltek hivat-

koztak az 1938. augusztus negyedik minisztertanácsi napló 3-ik pontjára, mely a kisebbségi kormánybiztosság felállításával kapcsolatosan a kisebbségi egyházak és iskolák méltányos segélyezéséről is intézkedik. Rámutatott arra, hogy a belügyminisztérium a múlt évben 8954—1939. sz. körrendeletével utasította a tartományokat arra, hogy a költségvetésekbe méltányos összegeket kell felvenni a kisebbségi egyházak és iskolák részére is, a közigazgatási törvény 176. szakasza alapján.

A legfőbb közigazgatási tábla első tanácsa a felebbezésnek helyt adott és kimondta, hogy a „méltányos” segélyezés alatt azt kell érteni, hogy a lakosság nemzetiségi arányszámára szerint kell a segélyt szétosztani. Ezzel szemben a második tanács a felebbezést elutasította azzal az indoklással, hogy a költségvetések ellen beadott panaszok elbírálására nem jogosult.

Igy azután utolsó fokon a Semmitőszék foglalta kimondani a végleges döntést ebben a kérdésben.

Temesváron és a megyében hét új magyar iskolatagozatot nyitottak

Temesvárról jelenik: A bányási Magyar Népközösség által régóta szorgalmazott iskolatagozatok, ha egyelőre kis mértékben is, orvoslásokhoz jutottak. A Népközösség Temesvárott és Temes megyében összesen ötvenkét új magyar iskolatagozatot felállítását kérte. A közoktatásügyi minisztérium most hét állami elemi iskolai magyar tagozat megnyitását rendelte el. A minisztérium intézkedése értelmében magyar tagozatokat létesítettek a Temesvárhoz tartozó Vöröscsárda-telepen, a Kunztelepen, Ujmosonján, Gyírodán, továbbá Obéba községben. A miniszteri rendelet értelmében a szobanforgó iskolák magyar növendékeit már külön csoportosították és az oktatás a magyar tagozatokban meg is kezdődött.

Függőben maradt még a négyosztályos temesvári katolikus gimnázium nyilvánossági jogának a kérdése is. Temesvár egyetlen magyar középiskolája, miután a tanügyi felsőbb hatóság kívánságait teljesítették, már az elmúlt évben megkapta a nyilvánossági jogot az első osztály számára azzal, hogy ezt fokozatosan, évről-évre kiterjeszjék valamennyi osztályra. Az idén azonban a második osztály a nyilvánossági jogot még nem kapta meg, tehát az a visszas helyzet állott elő, hogy a tavalyi megnyilvánossági joggal tanuló elsőosztályú növendékei idén ismét magánjogi tanítványok lettek. A bányási Magyar Népközösség ismételtén meg sürgette a temesvári magyar gimnázium nyilvánossági jogának eljuttatását. Az új egyetemközi tagozatok létesítésének kedvező előjelét tekintve, reméli, hogy ez a kérdés is mielőbb megoldáshoz jut.

Egy kolozsvári sportember tragikus halála

A hírdés áldozata lett Gárdi Aladár.

Kolozsvárról jelenik tudósítónk: Megdöbbentő szerencsétlenség történt vasárnap a fenesi Szamos-gátnál. Gárdi Aladár, az ismert kolozsvári sportember, aki családjával kiránduláson volt, fűrészes közben a turbina alatt örvénybe került és hozzátartozói szeméjártára a vízbe fulladt. Holttestét a víz csak órák múlva vetette fel. A szerencsétlenül járt sportember egyébként kifűnő uszó volt. Edesapja Gárdi Imre, ismert fényképész tíz esztendői távollét után szombaton este érkezett vissza Franciaországból Kolozsvárra. A tragikus szerencsétlenségnek ő is szemtanúja volt.

Felfüggesztett

betegsegélyző-tisztviselő tüzelmet leplezte le az aradi rendőrség

Egy aradi nagykereskedő cég feljelentése alapján bünygy eljárás indult M. Gh. állásától jelenleg felfüggesztett betegsegélyző alkalmazott ellen. A panasz szerint M. Gh., akiről a vállalatnál úgy tudták, hogy még mindig rendes alkalmazottja a társadalombiztosító pénztárnak, néhány nappal ezelőtt megjelent a cégnél és közölte, hogy az alkalmazottak betegsegélyzői könyvecskéit kell felülvizsgálnia. M. Gh. nagy szakértelemmel végezte az ellenőrzést, amelynek során 54 könyvecskét vett magához azzal, hogy azokból különböző bejegyzések hiányoznak, s azok pótlására 1712 lejt vett fel a vállalatotól. Miután a cég a betegsegélyzői könyvecskéket nem kapta vissza, a vállalat megbízottja a társadalombiztosító pénztár igazgatóságához fordult, ahol közölték, hogy M. Gh.-t szabálytalanságok elkövetése miatt felfüggesztették és ezért nem volt jogában ellenőrzést tartani, tehát vizsgálást követelt el. A károsult cég ezért bünygyi feljelentést tett ellene és a rendőrségi nyomozás során M. Gh.-t előállították a rendőrségre, ahol azzal védekezett, hogy az állásából történt felfüggesztése következtében nem kap fizetést és nyomora miatt követte el a visszaélést, hogy pénzhez jusson. A vizsgálat során kiderült, hogy ez már a harmadik hasonló esete volt a megvédett tisztviselőnek, akinek lakásán 57 betegsegélyzői könyvecskét találtak, de ezen kívül többeket már elrejtett. M. Gh.-t a rendőrségi kihallgatás után az ügyészségre kísérték.

CORSO Ma 5, 7.15, 9.30 órakor

HANS JÁRAY-val

A KIRCHFELDI PAP

Híradók!

Jón: „Mégis szép a világ” Főszerkesztő: Olandotte Colbert

Berlin nyíltan vádat emelt Washingtonban a szövetségesek ellen, hogy merényletet terveznek a President Roosevelt hajó ellen

Berlinből jelentik: Az Egyesült-Államok kormányának nagykövetei utján értesítette a hadviselő feleket, hogy a „President Roosevelt” május 24-én elindult New Yorkból, hogy az Európában tartózkodó amerikai állampolgárokat felvesse. Az amerikai kormány közölte: elvárja, hogy a hajót, amely nincs feljegyezve a hadviselő hatalmak egyike sem fogja feltartóztatni. A személyszállító gőzöst nem kíséri hajókaraván, de éjjel jól megvilágított jelekkel tűnik ki az amerikai nemzetisége. A német kormány az Egyesült-Államok kormányának a következő tájékoztatással szolgált:

„A német hadi módor gyakorlata és elvei szerint az a gőzös, amely az amerikai kormány által jelzett körülmények között közlekedik a német hadihajók részéről veszélynek nincsen kitéve. Miután a német kormány a gőzhajó utazásáról értesült, szigorú utasítást adott arra, hogy a gőzhajó teljesen szabadon utazhasson. Egyébként azon az útvonalon, ahol a „President Roosevelt” érkezik a német tengerészetnek egyetlen egysége sem közlekedik. Ugyanakkor azonban felhívja a német kormány az amerikai nagyköveteit, azokra a hírekre, amelyek a sajtóban megjelennek és amelyek egyhangzanak a német kormányhoz érkezett információkkal és ezek szerint a Németországgal hadijábon álló országok kormányai merényletet terveznek a „President Roosevelt” ellen azon célból, hogy a Németország és az Egyesült-Államok közötti viszony rosszabbodását idézzék elő. Kéri tehát a német kormány a washingtoni kormányt, akadályozzon meg ilyen merényletet. (Rador).”

A hollandiai és belgiumi harctereket látogatja meg az USA berlini katonai attaséja

Berlin. A berlini amerikai követség katonai attaséja engedélyt kért arra a német kormánytól, hogy a németek által megszállt azon hollandiai és belgiumi területeket, ahol harcok voltak, meglátogassa. Ezt az engedélyt a katonai attasé megkapta. Utjára már el is indult. Visszatérte után tapasztalatairól részletes jelentést tesz az amerikai kormánynak.

Olaszország magatartása változatlanul az érdeklődés középpontjában

Páris. (Rador.) A szövetségesek jelenleg a három legnagyobb semleges hatalommal folytatnak tárgyalásokat éspedig Olaszországgal, az Egyesült-Államokkal és Szovjetországgal és noha a megbeszélések gazdasági természetűek, nem vitás, hogy érintik a diplomáciai kapcsolatokat is. Párisban ugyan remélik, hogy az ostromzárral kapcsolatos tárgyalások Olaszországgal sikerre vezetnek, mégsem ringatja magát senki ábrándokban Olaszország végső elhatározását illetően. A francia sajtó római tudósítói nyíltan feltárlják a helyzetet és előkészítik a közvéleményt arra, hogy Olaszország Földközi-tengeri követelését előbb-utóbb fegyveres erővel is megvalósítani igyekszik. A Temps egyik cikkében rámutat, hogy a döntés órája közeledik és a lap valószínűleg tartja, hogy Olaszország a Földközi-tengeri érdekeiért rövidesen háborúba lép. A lap szerint ezt sem mozgósítás, sem pedig hadüzenet nem fogja megelőzni és noha Olaszország sajtó érdekeiért lép a háborúba, hadhalálése azt is jelenti, hogy Németország mellett áll.

Róma. (Rador.) Az olasz sajtó nagy cikkekben foglalkozik Olaszország természetes törekvéseivel. Az egyik lap Malta térképét hozza, a másik rámutat, hogy

Nizzában ma is 50.000 olasz él és a város mestartotta olasz jellegét.

Hangsúlyozzák az újságok, hogy Tuniszban a francia hatóságok az olasz érdekeket sértő intézkedéseket hoztak.

A Földközi-tenger problémájával három pontra térnek ki, amelyek az olasz érdekeket sértik: Gibraltár, Suez és a Dardanellák.

Páris. (Rador.) Az olasz lapok közül egyesek bizonyos vonatkozásban — mint a Havas-iroda jelenti — eltérnek az eddig tanúsított túlzottan harcias hangtól. A Popolo di Roma többek között így ír:

— Nagy hiba lenne teulzott sietséget tanúsítani, mert nem szabad szem elől téveszteni, hogy Franciaország a világ egyik leg-

hatalmasabb katonanemzete, amely a világ történelem tanulsága szerint mindig kiemelkedő katonai képességekről és szellemről tett tanúságot. Anglia hatalmas erőterhelékeit sem szabad figyelmen kívül hagyni, különösen most nem, amidőn csaknem minden emberanyagát és vagyonát mozgósította a háború minél sikeresebb vezetése érdekében. Anglia és Franciaország világhatalmak maradnak még abban az esetben is, ha Németországnak esetleg sikerülne Londont elfoglalnia.

A Tevere című lapban Balbo marsall ír cikket és ebben Franciaország bátor szellemét dicséri.

Olasz lap érdekes cikke a Balkán-hejzetről

Róma. (Rador). A Corriere della Sera tudósítója jelenti, hogy Romániában teljesen békés légkör uralkodik. A nyugati hejzetről a Balkánon a legszorosabb együttműködés létesült és az itt érdekelt államok jóakarattal igyekeznek megoldani a vitás kérdéseket. Megállapítható, hogy a Balkán államok rendkívüli mértékben szeretnék, ha egy nagyhatalom segítségével egységes blokkba tömörülhetnének, ez a nagyhatalom pedig Olaszország.

Kigyulladt és leégett a temesvári Lakk- és Festékgyár

A tüzet sorozatos robbanások kísérték és ezért a tűzörség csak nehéz munka árán tudta megfékezni a tomboló elemet. — Veszedelemben forgott a környező gyár-negyed

Több mint huszonöt millió leire becsülik a tűzokozta kárt

Temesvárról jelentik: Kedd reggel kilenc óra tájban a Gyárvárosban (Penes Curcanul, ucca 4. sz. alatt) levő Egyesült Lakk- és Festékgyár r. t. gyártelepén tűz ütött ki a gyár egyik vegyi anyagokat tartalmazó raktárhelyiségében. Kilenc óra előtt néhány perccel Färber Jenő vezérigazgató a gyárudvaron haladt keresztül, amidőn észrevette, hogy az egyik raktárhelyiségből sötét füstfelhők törnek elő. Azonnal fellármázta a gyár munkásait, akik percek alatt vedrekkel igyekeztek a raktárhoz bejutni, azonban ez lehetetlen volt, miután egymást követték a robbanások az égő raktárhelyiségben és szinte pillanatok alatt az egész raktárpépület lángokban állt s a tűz gyorsan terjedt át a többi gyárépületekre is. A raktárban nemcsak gyúlékony anyagok, hanem veszedelmes robbanóanyagok voltak, amelyek a tűz terjedését elősegítették.

Hatalmas erővel tombolt a tűzvész és a szomszédos gyárak munkásait is talpra állította. A városnak ebben a gyárnegyedében ugyanis a Lakk- és Festékgyáron kívül az EG.GÜ cipőkrémgyár, a Kawe gummiszallaggyár, az Egyesült Olaj- és Szappangyár, a Rocca és a Florida harisnyagyárak, valamint a Dr. Villányi Irén-féle folttisztító és vegyüzem van, amelyeket a rohamosan terjedő tűz szintén komolyan veszélyeztetett. Ezeknek a gyáraknak a munkásai is azonnal a helyszínre siettek, hogy az oltási munkálatokból kivégyék részüket.

Kevésivel a tűz kitörése után már a helyszínre érkezett a katonai tűzoltóság különítménye Alexandru Penes őrnagy, Miron Marin kapitány és Alexandru Bădescu főhadnagy vezetésével és megkezdtek az oltási munkálatokat, amelyeket a tűz következtében keletkezett kibírhatatlan hőség rendkívül megnehezített. Nem sokkal később az összes kerületi tűzoltóságai is kivonultak és a lángtengert vízsugarakkal igyekeztek elfojtani.

Közben a robbanások folytatódtak: a raktárakban levő benzol, gútanol, ecetéter, nehézbenzin, celluloid anyag-készletek robbantak a raktárban, ahol még nitrocellulózé, solvent naphta, terpentín és acetón is volt. Nagy erőmegfeszítéssel és haláltusával bátorsággal folytatták a tűzoltók az oltási munkálatokat, amelyek során főleg Iancu Tânase városi mechanikus tüntette ki magát, aki a gyárépület tetéjére mászott fel és hathatósan segítette az oltási munkálatokban. A gyár munkásnői közül a 32 éves Regina Riedelmayer és a 30 éves Kacs Erzsébet sérültek meg, előbbi füstmérgezést kapott, utóbbi pedig egy drótvezeték sebesítette meg. Mindkettőjüket a helyszínre kivonult mentők részeltették első segélyben.

A tüzet a tűzoltóságunk fél 11 órakor sikerült lokalizálni, de később is sűrű fekete füst borította a környéket. A helyszínen Goruneanu főügyész, Baran Coriolan dr. főpolgármester és Nicolae Balcu rendőrprefektus is megjelentek és a megindult tűzvizsgálat, amelyet szerdán folytatni fognak, megállapította, hogy a tüzet valószínűleg vegyi folyamat okozhatta, ami vegyi anyagok öngyulladásából keletkezhetett.

A gyárat a közelmúltban szerelték csak fel új gépekkel és ugyancsak röviddel ezelőtt rendezték be a gyár új vegyszeti laboratóriumát, teljesen korszerűen. Az Egyesült Lakk- és Festékgyár r. t. épületei és teljes üzeme az Adriaal biztosítónál volt biztosítva és így a kár megtérül, a gyárat azonban meg is pótolhatatlan veszteségek érik, miután a nyersanyagok legnagyobb része külföldről származott és olyanok is vannak közöttük, amelyeket most már külföldről sem lehet beszerezni.

Az épületek leégése, a nyersanyagok és kész-árak pusztulása következtében előállott kárt pontosan felbecsülni még nem lehetett, annyit azonban bizonyos, hogy az sok millió leire rug és hozzávetőleges becsülés szerint a 25 millió leit meghaladja.

A tűzvész következtében a gyárnak mintegy 90 munkása és számos tisztviselője maradt kenyér nélkül. A leégett festékgyár a Temesvári Bank és Kereskedelmi r. t. érdekkörébe tartozik és a bank vezérfelügyelői közül is számosan megjelentek a helyszínen. Így többek között Szana Zsigmond igazgató, Krayer Elemér, Hammer N., Deutsch Ernő és még sokan mások.

A tűzoltás nehéz munkájából kivette részét a Gyapjúipar és a Teba gyárak kitiünően megszervezett tűzoltósága, amelynek oroszlanrésze van abban, hogy a tüzet aránylag rövid idő alatt sikerült lokalizálni.

A szomszédos gyárak közül csak a Kawe-gyár egyik épületének tetőzetébe kapott be a láng, az itt okozott kárt azonban jökönt az oltási és bontási munkálatok okozták. A többi gyárak megmenekültek.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.
TELEFONSZÁM. 20-10

Ma szenzációs premier!

MA 5, 7.15, 9.30 órákor

„Lövdözés a határon”

A vámörök harca és küzdelme a csempészekkel. Carla Barthell, Peter Voss, Oscar Sabo, Fritz Kamper, Bernhard Goetzke.

Új Fox-híradó a legújabb eseményekkel!

Legulabb román híradó!

Ujabb szigorú intézkedések az áremelkedések megakadályozására

A minisztérium szerint egyes közszükségleti cikkekben tovább emelkednek az árak

Két leirat érkezett a városhoz a nemzetgazdasági minisztérium mellett működő országos árellenőrző bizottságtól a temesi királyi helytartóság után, amelyek elégedetlenséget árulnak el az árak országsszerte tapasztalható alakulása miatt. Az árellenőrző bizottság ebből azt a következtetést vonja le, hogy az elrendelt árellenőrzési intézkedések alkalmazása nem történik kellő hatékonysággal és arra szólítja fel az árak felügveltetével megbízott személyeket, hogy megfelelő szigorú éberséggel őrködjenek a március negyedik kiállítására. A törvény kiállítására. A törvény kiállítására. A törvény kiállítására.

számlák büntetésénél a megbízott szervek minden késedelem nélkül alkalmazzák a törvény szigorát, úgy bírságolás, mint közigazgatásilag.

A leirat figyelmezteti a hatóságokat, hogy a törvény a közigazgatási uton történő megtorlásoknál módot ad a visszaélő személy működési engedélyének megvonására, üzletének időleges, vagy végleges bezárására.

A másik leirat szerint a március negyedik óta szerzett tapasztalatok azt mutatták, hogy egyes közszükségleti cikkekben továbbra is emelkednek az árak. Ebből az következik, hogy a gyárak, nagykereskedők és behozatali cégek nem állanak kellő ellenőrzés alatt, tehát szükséges az eddigi felügvelési rendszabályok fokozása.

A jövőben az autonóm erdőpénztár által eszközölt eladások után is le kell róni a forgalmi adót

A pénzügyminisztérium 69.708—1940. szám alatt rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyekkel közölte, hogy 1940. április elsei hatállyal visszamenőleg megszűnik az autonóm erdőpénztár (CAPS) részére adott forgalmi adó-kedvezmény és a jövőben a CAPS által eszközölt eladások után is le kell róni a forgalmi adót. A CAPS eddig az egységárakon felül 3,1 százalékosított fel vevőinek különböző illetékek címén és az új rendelkezés következtében ezt a kulcsot most 5,38 százalékra emelte. Aradi viszonylatban egyébként az első és második osztályú hasáb-tűzfa árát a CAPS vagononként 8700 leiben állapította meg és ehhez számítia hozzá illetékek címén az 5,8 százalékos többletet.

SPORT KÖZLÖNY

Pontot kell szereznie vasárnap az AMEFA-nak a Sp. Studentesc elleni mérkőzésen

Az A-liga utolsóelőtti fordulója

A nemzeti bajnokságban vasárnap már a tizedik tavaszi forduló bonyolítja le, az utolsó előtti, amely a kiesés körüli helyzetet teljesen tisztázhatja. A műsoron a következő mérkőzések szerepelnek:

- AMEFA—Sp. Studentesc
- CAMT—Rapid
- Venus—Ripensia
- Gloria CFR—U. Tricolor
- Juventus—Carpati
- UDR—Victoria

Aradon tehát az AMEFA a bajnokság harmadik helyén fekvő bucuresti-i diákcsoportot látja vendégül, azt az együttest, melynek nemcsak az őszi 2:1 arányú vereségért, hanem az azelőtti 7:1-es vereségért tartozik revánssal. Míndezeken felül az AMEFA-nak ugyiszólván létkérdés, hogy legalább egy pontot szerezzen, mert ez esetben már alig hozzák be a mögötte lévők. Ehhez természetesen a temesvárnál jobb játék szükséges. Összel, mint említettük, a Sportul nyert 2:1-re.

Bucurestiben két mérkőzést játszanak a csapatok. Az egyik a bajnokjelölt Venus a Ripensia látja vendégül és itt alighanem a Venus csak bebiztosítja bajnokságát. Összel ugyan a Ripensia

győzött 2:1 arányban, de a Venus ma kétségkívül jobb formában van. A másik mérkőzésen a Juventus és a Carpati csapnak össze és a papírforma nagyarányú Carpati-győzelmet ígér. Az UDR-t verő Juventus azonban meglepetést csinálhat. Az őszi mérkőzésen a Carpati 5:3 arányban győzött.

Temesváron a CAMT a Rapiddal mérkőzik. Itt a Rapid győzelme biztosnak látszik. Bindeák azonban megnehezíthetik a Rapid győzelmét. A CAMT-ot egyébként a visszavágás vágya is fűti, mert ősszel a Rapid 4:0 arányban győzött ellene.

Galatiában az Unirea Tricolor mérkőzik a Gloria CFR-el és az oboriak a Juventus feletti győzelem után megnövekedett önbizalommal állanak ki erre a mérkőzésre, melyet meg is nyerhetnek. Segíteni persze ez sem sokat segít rajtuk, mert az első három bucuresti-i csapat közé nem kerülhetnek már fel. Összel is az U. Tricolor győzött 4:1-re.

Resicán az UDR a sereghajtó Victoriával játszik és a jó formában lévő UDR számára még a feljavult Victoria sem lehet nagy probléma. Az UDR biztos győzelme várható. Összel Kolozsváron 2:2 volt az eredmény.

Külföldi atlétikai híradó

Budapest. Az UTE előversenyén 800 méteren 1. Heverle MTK 1 perc 52 mp (60 m előny). 2. Istenes dr. MAC 1 perc 52,3 mp (30 m előny). 3. Várszegi BBTE 1 perc 52,4 mp. Az ötödiknek beérkező Aradi U p. 55,6 mp.-t futott tisztán. Gyergyói ugyancsak előny nélkül 1 perc 58,2 mp.-t futott. Istenes ideje 1 perc 57,6-nak felel meg. 100 méteren 1. Sándor UTE 10,9 mp (előny nélkül). — A KISOK bajnokságon Törp. per 180 centimétert ugrott magasba (1). Hatvay 13,13 méteres kerületi rekorddal nyerte a súlylökést.

Németország: A háború ellenére sem szünetelnek a versenyek, sőt igen jó eredményeket érnek el. 200 méteren Neckermann 21,6 mp. 1000 méteren Harblk 2 perc 28,4 mp., 3000 méteren Syring 8 perc 45,3 mp., távolugrásban Schwenke 7 méteres, hármassugrásban Schwenke 14,46 m. kalapásvetésben Hein 52,94 m. Blask 52,10 méteres eredményt ért el.

Norvégiában: Megindult a rendszeres versenyélet. Rudugrásban Kaas 400 cm. 800 méteren Per Lie 2 perc 00,5 mp., 1500 méteren Rolnes 4 perc 09,4 mp. eredménnyel győzött.

Olaszországban: Lanzi ismét remek eredményt futott 400 méteren. A firenzei versenyen 47,2 mp.-el győzött 400 méteren a 48,6.-ot futó Doroscani ellen. 10 ezer méteren Bevlacqua 31 perc 15,6 mp.-el győzött.

O A kerékpáros Balkán-játékok második napjának eredménye: Üldöző-verseny: 1. Bulgária 5 perc 29 mp. 2. Törökország 5 perc 33 mp. 3. Görögország. 4. Románia. A verseny távja 4 km. volt. Amerikai-verseny: 1. Bulgária A. 71 ponttal. 42 kilométeres órátlaggal. 2. Bulgária B. 46 ponttal. 3. Törökország 31 pont. 4. Románia B. 27 ponttal. 5. Görögország 18 ponttal. 6. Románia A. 14 ponttal.

O Uj 110 méteres gátfutó Balkán-rekordot állított fel Istambulban a török Faik 14,7 mp.-el. Ez az eredmény nemcsak török, de egyben Balkán-rekord is. A régít a görög Mentikas tartotta 14,8 mp.-el.

O Az olasz bajnokság vasárnapi fordulóján a következő eredmények adódtak: Venezia—Bari 2:1. Juventus—Napoli 2:1. Bologna—Liguria 2:0. Novara—Ambrosiana 1:0. Lazio—Roma 1:0. Fiorentina—Torino 3:2. Milano—Triestina 0:0. Modena—Genova 3:0. A bajnokságban: 1. Ambrosiana 42 pont. 2. Bologna 41 pont. 3. Juventus 34 pont. 4. Genova 33 pont. 5. Lazio 33 pont. 6. Torino 31 pont.

O A MAGYAR BAJNOKSÁG utolsó fordulóján, vasárnap a következő mérkőzések kerülnek lebonyolításra: Hungária—Gamma Taxisk—Ferencváros. Kispeszt—Ujpest. Elektromos—Szolnok. Bocskai—Haladás. Kassa—Szeged.

A magyar bajnokság állása

1. Ferencváros	25	18	1	6	70:30	37
2. Hungária	25	16	5	4	64:31	37
3. Ujpest	25	15	7	3	60:34	37
4. Szeged	25	14	5	6	53:40	33
5. Kispeszt	25	14	4	7	70:41	32
6. Törökvés	26	11	6	9	37:41	28
7. Elektromos	25	11	5	9	45:44	27
8. Gamma	25	11	4	10	47:47	25
9. Haladás	25	10	2	13	44:54	22
10. Szolnok	25	8	5	12	33:43	21
11. Bocskai	25	9	3	13	33:60	21
12. Szuinketaxi	25	5	4	16	35:69	18
13. Kassa	25	5	3	17	27:76	13
14. Nemzeti (visszalépett)	26	2	0	24	15:24	4

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, MÁJUS 29.

Bucuresti. Radio România, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: A Stănescu testvérek zenekara Ion Luican énekszámával. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Doina Suchici akkordeonozik. 14: Hírek. 14.20: Maria Agnès francia sanzonokat énekel. 14.40: Spanyol népdalok lemezek. 15: Különléle közlemények.

Radio România, 19: Időjelzés, időjárásjelentés 19.01: Művészeti krónika. 19.16: I. Koganoff hegedül. Th. Lupu csellózik és Th. Rogalski zongorázik. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio România, 20: Dr. Dem. Paulian előadása. 20.20: Lucia Boerescu énekel. 20.45: Hírek. 21.05: A rádiózenekar 1900. előtti román zenét ad elő. 22.10: Hírek sportközlemények. 22.30: A. A. Saivas csellózik. 22.55: Constanta Piscureanu énekel. 23.15: Könyvzene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, és vizállásjelentés. 14.30: Katona zenekar. 15.30: Hírek. 17.10: Süttö-főző gyermekdru-tán. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Bocskai Imre zongorázik. 18.40: Eszö Tamás népe példát mutat. Erdős Jenő előadása. 19.10: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. Gaudi-Tassi Ignác tárogatózik. 19.40: Rádió a rádióról. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Tosca. 21.20: Külügyi negyedóra. 22.20: Hírek, időjárásjelentés. 23.25: Filmdalok és jazzszámok hanglemezről. 24: Hírek német, angol és francia nyelven. 0.20: Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19.45: Olasz nyelvoktatás. 20.40: A székesfővárosi énekkar Florenben. Volly István dr. előadása. 21: Hírek. 21.25: A rádió szalonzenekeara. 22.30: Az angolok Fszakamerikában. Baktay Ervise dr. előadása. 23: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Népdalok. 13.45: Rádiózenekar. 14.50: Népi zene. 15.10: Lemezek. 19.05: Rádiózenekar. 21: Opera.

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 30.

Bucuresti. Radio România, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása Emil Filip énekszámával. 15: Különléle közlemények.

Radio România, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Tudományos krónika. 19.16: A Theodoru-négyes. 19.43: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio România, 19.55: Görög városok és gót falvak. G. M. Cantacuzino mérnök előadása. 20.15: A Carmen koréllkórus hangversenye. 20.45: Hírek. 21.05: Szimfónikus hangverseny lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Rácz Béla cigányzenekara muzsikál. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, és vizállásjelentés. 14.30: A rádió szalonzenekeara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszinnyelvű előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.15: Néprajzi hanglemezek. 18.40: Rubens, Hoffmann Edith dr. előadása. 19.10: Spanyol dalok és táncok hanglemezeiről. 19.45: Művészeti időszert tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Melles Béla zenekar. 20.45: Helyszini sét a londoni kikötőben. Hangfelvétel. 21.45: Édes május. Szelezky Zita szaval. 22.15: Tea Consbruch énekel zongorakísérettel. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel. 24: Hírek német, angol és francia nyelven. 0.25: Szórakoztató zene hanglemezek.

Budapest II. 17.15: Szórakoztató hanglemezek. 19.15: Angol nyelvoktatás. 19.45: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 21: Hírek, ügetőversenyeredmények. 21.25: Hanglemezek. 22.15: Boldogság és gyöt. relem. Farkas Zoltán előadása. 22.45: Időjárásjelentés.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradi mozgalom eredménye:

Kedvező miniszteri rendelkezés az 1930. július 14. előtt működött üzemek iparengedélyének kiadásáról

A minisztérium elismerte az egészségügyi törvény megjelenése előtt már működött cégek szerzett jogait

Annak idején az Aradi Közlöny ismételtelen is megemlékezett az aradi munkakamara azon mozgalmáról, amelyet az iparengedélyek kiadásával kapcsolatos rendelkezések tisztázása érdekében indított. Közöltük, hogy az 1936. évi ipartörvény értelmében a munkakamarák az iparengedélyek kiadását a mesterkönyv, az egészségügyi működési engedély, valamint a társadalombiztosító pénztár által kiállított 200 lejes nyugta alapján eszközölhetik. Azon kisiparosok azonban, akiknek műhelye már az egészségügyi törvény megjelenése, vagyis 1930. július 14-ike előtt is működött, ilyen egészségügyi működési engedéllyel nem rendelkeztek, mert a régi törvények ezt az engedélyt nem követelték meg és egészségügyi engedélyt csak az egészségtelen iparokról szóló szabályzat intézkedései alá tartozó üzemek váltottak. Ilyen körülmények között tehát a kisiparosok arra kényszerültek volna, hogy iparengedélyük kiváltása érdekében új egészségügyi engedélyt kérjenek, ami részben tetemes költséggel jár, másrészt pedig bizonyos esetekben — ha az egészségügyi hatóságok a régi helyiséget kifogásolták volna — nehézségekbe is ütközhetett. Erre való tekintettel Vostinar Gheorghe aradi munkakamara elnök ismételtelen is azzal a kéréssel fordult a munkügyi minisztériumhoz, hogy ismerje el a kisiparosok szerzett jogait.

Ennek az aradi mozgalomnak eredményeként a munkügyi minisztérium 7702-1940. számú alatt rendeletet adott ki, amely a következőképpen intézkedik:

„Egyes munkakamarák a munkügyi minisztériumnál aziránt érdeklődtek, hogy az üzemek, illetve műhelyek

1930. július 14-ike, vagyis az egészségügyi törvény életbelépése előtt kiállított működési engedélyei érvényeseknek tekinthetők-e vagy sem az 1930. július 14-ike utáni időre, az iparengedélyeknek az érdekelték részére való kiadása szempontjából.

A kérdést az egészségügyi, valamint a munkügyi minisztérium jogügyi osztályának be-

vonásával tanulmány tárgyává tették és a következőképpen határoztak: Mindazon kereskedelmi és ipari vállalatok, amelyekre az egészségtelen iparokról szóló szabályzat vonatkozik és amelyek az egészségügyi törvény megjelenésének idején tehát 1930. július 14-én működési igazolványokkal, vagy engedélyekkel rendelkeztek és ezeket az említett szabályzat 34. 35 és 36. szakaszai alapján kapták,

nem kötelesek új egészségügyi engedélyt kiváltani,

ha ugyanazokban a helyiségekben működnek, tulajdonosuk és rendeltetésük ugyanaz, mint

Sikerrel jártak a román-magyar fizetési egyezményre vonatkozó tárgyalások

A Magyar Külkereskedelmi Hivatal képviselőjének érdekes nyilatkozata

A több mint két hétig tartó román-magyar külkereskedelmi tárgyalások befejezése után a román hivatalos küldöttség visszatért a magyar fővárosból, ahol megállapították a román-magyar külkereskedelmi forgalom fokozása érdekében szükségessé vált új fizetési egyezmény módozatait.

Ebből az alkalomból egy bucarestii újságíró fölkereste dr. Dürr Tibort, a Magyar Külkereskedelmi Hivatal bucarestii kirendeltségének vezetőjét, akit megkérdezett az új fizetési egyezmény létrejöttével kialakult új helyzetéről, ugyszintén a román-magyar kereskedelmi kapcsolatok további lehetőségeiről.

Dr. Dürr Tibor, aki 1938. február hónapja óta vezet a magyar külkereskedelmi kirendeltséget, szívesen nyilatkozott.

Mint ismeretes, Románia és Magyarország között a kliring-rendszer alapján bonyolódik le az külkereskedelmi forgalom. Ez a kliring hol simábban, hol némi zökkenőkkel működik, nagyjából azonban kielégítőnek nevezhető annak ellenére, hogy bizonyos téren — így például legutóbb a Romániából Magyarországra irányuló fakivitel terén nehézségek mutatkoznak, tekintve, hogy az UGIR mindaddig nem engedélyezi a román fának Ma-

gyarországba való kivitelét, amíg a román exportörök nem juthatnak hozzá kliringszámla követeléseikhez, vagyis csak nemes valuta fejében adnak engedélyt exportra.

— Mindenesetre meg kell jegyezni, hogy ez a kiviteli tilalom nem vonatkozik a fa melléktermékeire, lécekre, stb.

— A fán kívül, melyek azok a nyersanyagok, amelyeket Magyarország leginkább Romániából tud fedezni?

— Elsősorban a nyers kőolaj, amelyben még mindig vannak importszükségleteink, noha a lispei szondák üzembehelyezése óta ezen a téren egyre jobban közeledünk az önellátás felé.

— Melyek azok a kiviteli cikkek, melyekkel Magyarország kompenzálhatja a romániai importot?

— Különböző gépipari cikkeket és vasfelgyártmányokat exportálhatunk Romániába, a melynek nagy szüksége van ezekre a gyártmányokra. Általában elmondhatjuk, hogy a Magyarország és Románia közötti gazdasági kapcsolatok elmélyítése kölcsönös érdeke mind a két országnak és a két szomszédállam gazdasági élete harmónikusán egészíthetné ki egymást. Ennek elősegítésére meg van a jóakarát mind a két kormányban.

— Ebben a szellemben ültek össze az elmúlt hetekben Budapesten a román és magyar kormányok által kiküldött gazdasági delegációk, amelyek egy új román-magyar fizetési egyezmény létrehozásán sikerrel fáradoznak.

— Minden jogcimünk megvan arra — fejezte be érdekes közléseit Dürr dr., — hogy a tárgyalások eredménye alapján az eddigi kliringnehézségek kiküszöbölését reméljük.

— Nincs elegendő igavonó állat a földek megmunkálására. Az utóbbi időben szarvasmarahiány mutatkozik a gazdaságokban. Igaz, hogy a lovak és ökrök száma — mely 1920-ban 2.346 ezer 516 volt — 1939. évről 200 ezer darabbal szaporodott, de ugyanezen idő alatt a megművelhető termőföldek területe 5 millió hektárral emelkedett, így az igavonó állatok számának gyarapodása nem áll arányban a művelésre kerülő földterületek megnagyobbodásával. Ha az arányszámot keressük, kiderül, hogy 1920-ban egyetlen igavonó állat jutott 3,53 hektárra, 1939-ben viszont 5,06 hektárra jutott egy igavonó állat országos viszonylatban. Az „Argus” azt a következtetést teszi a közreadott statisztikai adatokhoz, hogy feleannyi állat van, mint amennyi a termőföldek megműveléséhez szükséges volna. Azt lehetne felhozni — írja a lap — hogy traktorok is vannak. Igaz, hogy közel 3.000 mezőgazdasági traktor dolgozik az országban, de ne feledjük viszont, hogy — főleg Erdélyben — nem minden lovat és ökröt használnak mezőgazdasági munkára, bár számuk megkülönböztetés nélkül ott szerepel az ország statisztikájában.

Az EMGE fontos előterjesztései az új céhtörvénytervezettel kapcsolatban

Ralea Mihai munkügyi miniszter tudvalóleg új céhtörvénytervezetet készített és terjesztette a képviselőház elé. A javaslat általános vitájához magyar részről Bartha Ignác dr. képviselő szolt hozzá és kifejtette, hogyan képzei el a magyarság a céhek megalakulását és megszervezését, különösen kihangsúlyozza pedig azt, hogy a magyarság számot tart a céhek magyar alosztályának felállítására.

A céhtörvénytervezetre egyébként a magyar földmivességet tömörítő Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület is megtette javaslatait, amelyek nemcsak a magyar földmivészek és gazdák érdekeire terjedtek ki, hanem általános magyar vonatkozásokat érintettek. A javaslat, melyet Szász Pál dr. elnökletével külön bizottság dolgozott ki, a következőket tartalmazza:

1. A 119. l. szakasz kiegészítése: A törvény általános rendelkezésével összhangban a jelenleg működő Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet jogi személyisége a jelen törvény erejénél fogva újból elismerést nyer és így alapszabályaiban foglalt rendelkezések szerint működését tovább folytathatja, a meglévő, vagy ezután megszerzendő vagyonával való szabad rendelkezése mellett. Ilyen elbírálás alá esnek és ugyanilyen jogok illetik meg az Erdélyi Múzeum Egyletet, illetve a meglévő iparos és kereskedő egyesületeket, ott-honokat és társulatokat, melyek különben a 119. szakasz rendelkezésével alá esnek. Az említett magyar iparos és kereskedő egyesületek jogosultak

egy országos szövetség alakítására.

2. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet a törvény alapján megbízást kap a létesítendő céhek magyar földmivészeiből álló magyar alosztályának országos és helyi szervezeteinek kiépítésére. Ugyanez a jog illeti meg az Erdélyi Múzeum Egyletet, a szellemi foglalkozásuak, valamint a létesítendő iparos és kereskedőszövetséget. A magyar munkásokból létesítendő szövetséget ugyanezek a jogok illetik meg.

3. Ez a négy kategória, mint a magyar alosztály arányos képviselőket nyer a szakmai szervezetek egész hierarchikus fokozatán és ezen arányos képviselőket szerint részesülnek a törvény 12-19. szakaszaiban előírt jogokban és kötelezettségekben is.

4. A négy magyar alosztály belső igazgatása magyar nyelven történik.

5. Az egyes alosztályok tagjainak céhtagdíjai a meglévő négy szövetséget külön-külön illetik, melyeket a törvény által megállapított feltételek mellett és meghatározott célokra kell fordítani, ugyanígy a céheket megillető más arányos támogatás is.

6. Mivel a négy magyar alosztály csak magyaroktól vidéken szervezhető, úgy a Szamos, Maros, Temes és Bucegi tartományok területén működő alosztályok egy-egy Uniót alkotnak.

Az így létesített uniók az általános unióknak magyar alosztályait képezik.

Legujabb jelentéseink:

Hivatalos jelentés:

A belga kormány folytatja a harcot a szövetségesek oldalán

Páris. (Rador.) Kedd délután hivatalosan bejelentették, hogy a belga kormány tovább folytatja a harcot a szövetségesek oldalán. A Franciaországban levő belga hadsereget harc-baveti és labaveti az állam minden erejét, hogy a szövetségesek oldalán kivívja a győzelmet.

Silvert Ruys báró közölte a Reuter-ügynökség tudósítójával, hogy a belga hadsereg kapitulációja nem jelenti azt, hogy a Kanadában lakó belga tartalékosok ne mehessenek Európába. A belga követ ennél többet nem akart mondani, de azt hiszik, hogy a belga tartalékosok engedélyt kapnak arra, hogy a francia és brit hadseregbe beléphessenek.

Ottava. (Rador.) Belgium kanadai követe

Roosevelt újabb békejegyzéket intéz Mussolinihez?

London. (Rador.) Jól értesült diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Roosevelt elnök újabb jegyzéket intéz Mussolini miniszterelnökhöz és felkéri, hogy Olaszország a szövetséges hatalmakkal való vitáit békés megegyezés alapján intézze el.

Párisban úgy tudják, hogy az angol-olasz tárgyalások holtpontra jutottak

Páris. (Rador.) A belga fegyverletétellel egyidőben tudták meg a francia fővárosban, hogy az angol-olasz tárgyalások holtpontra jutottak. Az államtanács ülésén a kora hajnali órákig tárgyaltak az olasz kormány elutasító magatartásával előállott helyzetről. Az ülésről nem adtak ki hivatalos jelentést. de politikai körökben úgy tudják, hogy az államtanács ülésén katonai óvintézkedésekről tárgyaltak és ezeket az intézkedéseket az afrikai francia gyarmatokon és a Földközi-tenger vidékén, valamint az Olaszországgal szomszédos francia határon léptették életbe.

Az indokolás az, hogy nincsen az ország elhagyásához szükséges olasz vízumuk. Eddig sohasem kértek ilyen vízumot és az új intézkedést is csak francia állampolgárokkal szemben alkalmazták.

Rómából jelentik: (Rador.) A Reuter iroda jelent: Annak ellenére, hogy hivatalosan nem zárták el a francia-olasz határt, a francia állampolgárok tömegét előzetes értesítés nélkül megakadályozták abban, hogy Olaszországot elhagy-

Róma. (Rador.) A római rádió tegnapi híradásában foglalkozott Anglia Olaszországgal kapcsolatos politikájával. A római rádió rámutatott arra, hogy Anglia politikája Olaszországgal szemben sajátos angol politika. Először gazdasági eszközökkel igyekeztek nyomást gyakorolni Olaszországra, amikor ez hatástalan maradt, akkor jött a Földközi-tengeren történt flottaösszevonás. Amikor ennek sem volt meg a kívánt hatása, akkor kijelentették Londonban, hogy Anglia kész gazdasági megállapodást kötni Olaszországgal. Ez az egyoldalú barátság azonban senkit sem tévesztett meg Olaszországban — fejeződött be a római rádió közleménye.

Nem szünteti meg működését az angolok Balkánon működő kereskedelmi társasága

London. Az alsóházban a kormányhoz írt zik megszüntetni a Balkánon működő „United Trading Corporation” működését. (Radtikár kijelentette: a kormány nem szándéko-

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

LONDON. A szövetséges csapatok ma Valencienest harc nélkül feladták.

GIBRALTÁR. Hivatalosan jelentik, hogy május 28-tól kezdve éjjel fél 12 és reggel fél 6 óra között tilos a városon keresztül minden közlekedés. Ez alatt az idő alatt csak a brit hadsereg tagjai és külön engedélyekkel rendelkező személyek közlekedhetnek.

PÁRIS. A francia diplomáciai karban a következő változások történtek: Therry bucuresti-i francia nagy követ, buenos airesi nagykövetté történt kinevezésén kívül Vladimir d'Ormessont a Szentszék mellé Reynaud de la Baumet madridi nagykövetté nevezték ki.

BERN. A Svájci Távirati Iroda két hivatalos közleményt tett közzé. Az egyik jelentés a belga hadsereg fegyverletéről szól, amely villámcsapásként érte a svájci közvéleményt. A lapok külön kiadásban jelentették a hírt. A másik hivatalos jelentés a svájci szövetségi tanács újabb rendeletétette közzé, amely rendelkezéseket tartalmaz a szándékos rombolások és kémkedések megkötésére, valamint a katonai rendelkezések be nem tartásának büntetéséről.

LONDON. A Reuter-ügynökség jelent: Jólinformált brit körökben hétfőn este kijelentették, hogy a helyzet Északfranciaországban rosszabbodott.

BERLIN. Északnórvégiában a német csapatok sikeres vállalkozásokat hajtottak végre, két ellenséges repülőgépet megsemmisítettek. Német járőrök a belga partok mentén megsemmisítettek egy brit torpedórombolót és egy ellenséges tengeralattjárót. A brit léghaderő folytatja céltalan támadásait a nem hadászati pontok ellen Észak- és Nyugatnémetországban. Több polgári személy meghalt.

LONDON. Law, a hadügyminiszterium pénzügyi államtitkára kijelentette az alsóházban, hogy az angol katonák számára készítenő mellvértéket most tanulmányozzák, amennyiben szakértők gyakorlati kísérletnek vetik alá ezt a védő eszközt.

HELSINKI. Az orosz és finn hadifoglyok kicserélése befejezést nyert. Finnországot 5468 orosz hadifogoly hagyta el, míg oda 825 finn hadifogoly tért vissza. Az utóbbiak között öt svéd önkéntes volt.

WASHINGTON. Belgium kapitulálása az Egyesült Államokban borulató hangulatot keltett. Washingtonban úgy látják, hogy a közeljövőben támadás éri a brit szigeteket. A szövetségesek súlyos helyzetét Amerikában most megértik és az mély benyomást keltett.

WASHINGTON. Morgenthau pénzügyminiszter tegnap tanácskozást folytatott a nehézipar kiküldöttjeivel és mindegyiknek előre elkészített programot nyújtott át, amelyben körvonalazta a nemzetvédelem szempontjából szükséges gépek mennyiségét.

MOSZKVA. A Legfelsőbb Szovjet Tanács legutóbbi ülésén foglalkozott a szovjet-jugoszláv kereskedelmi és hajózási egyezményről. Az egyezményt a szovjettanács ratifikálta.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ELLÁTÁS	
Idős urlembert ellátásra vagy gondozásra vennék, Cim a kiadóban.	2626
ALKALMAZAST KERES	
Perfekt főzőnő uriházhoz ajánkozik, vidékre, pusztára is megy. Cimeket a kiadóba kér.	2630
ALKALMAZAST NYER	
Perfekt, jól főző szakácsnő uriházhoz felvétetik, Cim a kiadóban.	
LAKÁS	
Uccal, kétszobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Ugyanott 4 darab ablak, hossza 185, szélessége 105 cm. eladó. Cal, Saguna 128.	2624

Különbejáratu, butorozott szoba június 1-re kiadó. Bul. Carol 37., bővebbet a felügyelőnél.	2625
Kiadó kétszobás lakás, havi 900 leiert, Str. Mărăsești 6. sarkon.	2452
Kétszobás, modern, magasföldszinti lakás, előfűrdőszoba és minden mellékhelyiséggel június 1-re kiadó a törvényház mellett, Str. Dumbrava Rosie 27. Telefon 1943.	2609
Kétszobás, fürdőszobás, újonnan festett lakás június 1-re kiadó. Str. Jurnalui 1.	2611
VÉTEL-ELADÁS	
Zongora, elsőrendű, angol szerkezetű, keresztthuros, fekete, alkalmi áron eladó. Cim a kiadóban.	2627

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

1 drb. tömör és 1 drb. üveges, komplett, közep nagyságú aító Russu Sirianu-ucca 31. szám alatt eladó. 2628

4 drb. autógumi

külső-belső, 600x20, vagy 600x32 méretben, jó állapotban

megvételre kerestetik.

Cim a kiadóban.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHEK ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás ugyanott), Telefon: 26-95. 1505

Aradi modern, 5 lakrészből álló bérházam elcserélném más erdélyi bérházzal. Értéke 2.000.000 lei. Str. Cosbuc 32, 2614

KÜLÖNFÉLEK

Elveszett egy pettyes vadászkutya „Dina” névre hallgat. Becsületes megtaláló keretik adja le: Str. Duca 22.

Harisnya szemfelszedést és stoppolást legolcsóbban készít harisnyakötőde. Str. Moise Niczară 1. 2195

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, díó, hálók, modern ebédlő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai írőasztal, írógépek, Pianino, rövid keresztthuros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszereket. Zalogkölcsönt közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón beszeresztünk. Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota.

GYORS. ÉS GÉPIRÁSRA állandóan lehet beiratkozni

Császár

írógépvállalatnál. Str. Alexandri 8. Tel. 13-93. 2589